บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวน และตรวจสอบอคติจากการตีพิมพ์ ของรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในงานทดลองทางด้านอนามัยแม่และเด็ก โดยเก็บข้อมูลย้อนหลังจากรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ในการทดลองทางด้านอนามัยแม่และเด็ก จากฐานข้อมูล CDSR ในฐานข้อมูล Cochrane Library ปี ค.ศ. 2003 issue 1 จำนวน 121 รายงาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวน และบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มที่สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับ ค่าความถี่, ร้อยละ, ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัย ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบอคติจากการตีพิมพ์ โดยใช้กราฟรูปกรวย , วิธี simple linear regression และแก้ไขผลลัพธ์ของการศึกษาโดยใช้เทคนิค trim and fill ในข้อมูลตัวอย่างของรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบที่มีการวิเคราะห์เมตา และ มีจำนวนรายงานวิจัยที่รวบรวมมาวิเคราะห์ในตัวแปรหลักอย่างน้อย 10 รายงาน

จากการศึกษา พบว่า ผู้สังเคราะห์ได้มีการป้องกันอคติจากการตีพิมพ์ โดยการสืบค้นรายงานวิจัยจากแหล่งต่าง ๆทั้งที่ตีพิมพ์และไม่ได้ตีพิมพ์ รายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 45.5 (55/121) มีการสืบค้นข้อมูลจากหลายแหล่ง ทั้งฐานข้อมูลอีเลคโทรนิค, เอกสารต่าง ๆ, ติดต่อบุคคล และ ติดต่อหน่วยงาน มีรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบที่รวบรวมรายงานวิจัยทั้งที่ตีพิมพ์และไม่ได้ตีพิมพ์มาสังเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 48.8 (59/121) และ ร้อยละ 14.9 (18/121) ที่มีการอภิปรายเกี่ยวกับอคติจากการตีพิมพ์ มีรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบที่วิเคราะห์เมตาจำนวน 112 รายงาน ในจำนวนนี้มีการตรวจสอบอคติจากการตีพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 8.0 (9/112) และพบอคติจากการตีพิมพ์จำนวน 4 รายงาน ซึ่งทั้งหมดไม่มีการแก้ไขผลลัพธ์ของการศึกษา

จากการตรวจสอบอคติจากการตีพิมพ์ในตัวอย่างรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบตามเงื่อนไขที่กำหนด จำนวน 29 รายงาน พบอคติจากการตีพิมพ์ ร้อยละ 27.6 (8/29) หลังจากแก้ไขผลลัพธ์ของการศึกษาโดยใช้เทคนิค trim and fill พบว่า ผลลัพธ์ของการศึกษาเปลี่ยนแปลงจากผลการศึกษาเดิมมากกว่าร้อยละ 10 มีจำนวน 3 รายงาน

โดยสรุป ผู้สังเคราะห์รายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ตระหนักถึงอคติจากการตีพิมพ์ในขั้นตอนของการสืบค้นรายงานวิจัย มากกว่าขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างไรก็ดี อคติจากการตีพิมพ์ที่พบในรายงานการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบบางรายงาน ผู้อ่านควรแปลผลด้วยความระมัดระวัง พิจารณาให้รอบครอบก่อนนำผลการศึกษาไปใช้

ABSTRACT

TE142361

A descriptive research was conducted to review and examine publication bias in systematic reviews of maternal and child health contained in CDSR of Cochrane Library 2003 issue 1. 121 reviews were studied and the data related to publication bias was extracted and recorded in the pre-established form. Information related to publication bias was described by frequency , percentage , median and range. Funnel plot and simple linear regression were used to detect publication bias in a sample of the reviews that performed meta-analysis and included at least 10 trials for the main outcomes. Then the bias results were adjusted by trim and fill method

Results : 45.5% (55/121) of the reviews searched for both published and unpublished studies from multiple sources combination of electronic database, document and contact person.48.8% (59/121) of them included both published and unpublished studies. 14.9% (18/121) of them had some discussion on publication bias. Among the 121 systematic reviews, 112 performed meta-analysis. Of these, 8.0% (9/112) examined publication bias , 4 of them reported publication bias but they did not report any adjustment in the results. For a sample of 29 reviews under the studied criteria, 27.6% (8/29) found publication bias. After adjusting for the bias, the treatment effect were changed from the original results more than 10% in 3 reviews.

Conclusion : The publication bias seemed to be concerned more in the searching stage rather than in the analysis stage. However the bias was founded in some reviews, readers need to be careful in the interpretation of the reviews results.